СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 26. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 2. лютого 1925. — VOL. XXXIII. No. 26. Jersey City, N. J., Monday, February 2, 1925. THREE CENTS

Кулидж пригадує Франції, що Америка вже сплатила свій довг вдячности.

ВАШИНГТОН, 30. січня. — Президент Кулидж приняв нині на врочистій авдієнції нового французького амбасадора Еміля Дешнера.

Підчас авдієнції амбасадор сказав, що держави повинні платити і свої довги грошеві і свої довги вдячности; сим він немовби пригадував президентови Злучених Держав, що Франція винна Америці гроші, але Америка винна Франції допомогу підчас своєї революційної боротьби за самостійність.

У відповідь на се президент Кулидж дав недвозначно до зрозуміння французькому амбасадорови, що Америка вважається свобідною від всяких моральних зобовязань супроти Франції, бо які вона довги вдячности мала, вона сплатила вратувавши Францію підчас послідної війни від загибели з рук Німеччини.

СЕНАТ УХВАЛЮЄ ПОЧТОВИЙ ЗАКОН.

ВАШИНГТОН, 30. січня. — Сенат ухвалив нині проект почтового закона.

Після сеї ухвали підноситься заплату почтовим урядникам, а рівночасно підноситься почтову оплату від ріжних родів почтових посилок. Ґрупа сенаторів, в числі 8, на чолі котрих стояли сенатори Бора й Андервуд, противилися законови до послідного голосовання. За законом заявилося 70 голосів.

КУЛИДЖ ЗА ВИКИНЕННЄМ „БУНТІВНИКІВ" З ПАРТІЙНИХ НАРАД.

ВАШИНГТОН, 30. січня. — Президент Кулидж заявився теж за тим, щоби викинути з нарад конґресменів републиканської партії всіх тих, що бунтувалися проти партійного проводу підчас послідних виборів.

Справа станула вже предметом довшої дебати на повній палаті послів. Один викинений конґресмен заявив, що він, як схоче, піде на наради і ніхто його не буде мати відваги викинути. На се прихильник проводу заявив, що його таки викинуть. Тоді конґресмен Ля Ґвардія визвав конґресменів з більшости прийти на віче до Ню Йорку, кажучи, що вони не потрафлять навіть дістати собі галі на відбуття зборів.

ВІДКЛАДАЮТЬ ІМЕНОВАННЄ АМБАСАДОРА ДО НІМЕЧЧИНИ.

ВАШИНГТОН, 30. січня. — Президент Кулидж заявив, що він покищо ще не іменує німецького амбасадора. Номінація не наступить скорше, як за місяць.

Се місце опорожнилося через те, що дотеперішний амбасадор Гавтон став амбасадором в Англії, котрий переходить на уряд секретаря стейту в Вашинґтоні.

ЗВЕРТАЮТЬ МАЄТКИ.

ВАШИНГТОН, 30. січня. — На основі закона про зворот дрібних маєтків горожан ворожих держав уряд звернув досі вже 24 міліони долярів.

Уряд опікуна заряджує тепер 28,000 маєтків того рода.

ЗА ДІТОЧИЙ ЗАКОН.

НЮ ЙОРК, 30. січня. — Національна Ліґа Голосуючих Жінок, котра заявилася була за ухваленнем поправки до американської конституції, після котрої конґрес мавби право видавати закони про діточу працю, видає заклик до дальшої боротьби за ухваленнем сього закона. Ліґа стоїть на становищи, що 13 стейтів ще не приняло остаточної ухвали проти закона та що справа ще не програна.

ЗАСУДИЛИ ПОЛКОВНИКА ЗА ОБМАНЬСТВА.

ШИКАГО, Илинойс, 30. січня. — Судова росправа проти полковника Чарлза Форбса, бувшого голови федерального бюра ветеранів, обжалованого за обманства в сьому бюрі, покінчилася засудом обжалованого.

Форбс мав обманювати уряд у контрактах межи урядом і жовнірами.

Обжалований не приняв осуду та старається о нову росправу.

КРИГА ЗДЕРЖУЄ ПЛАВБУ.

НЮ ЙОРК, 30. січня. — Рікою Гудсоном пливуть такі маси леду й криг, що майже вся комунікація почерез ріку задержується. Через те перед всіми поромами через ріку стоять хвости автів і троків, на кілька вулиць довгі.

Зелізниця Ню Йорк Сентрел мусіла звернути через се своїм пасажирам коло сто тисяч долярів, бо вона не могла перевести їх через ріку.

УРЯД ВИСИЛАЄ ЛІТАКИ НА РАТУНОК ЗАГРОЖЕНОГО ДИФТЕРІЄЮ МІСТА.

Вашинґтон, 30. січня. — Уряд дав дозвіл на вживанне федеральних літаків для вожения антидифтеричної тоскини до Новму, головного міста Аляски, загроженому пошестю дифтерії.

Висилка ліків санками запряженими в собаки, йде далі, але літаки певно їх переженуть.

МОРСЬКІ ВИПАДКИ ЧЕРЕЗ БУРІ

Савтвест Гарбор, Мейн, 30 січня. — На підводні скали на Кинґ Пойнт наїхав серед бурі вітрильний корабель Францис Парсонс. Моряки ще на кораблі.

Британський паровий корабель Сен Дастон, що находить в дорозі зі Саутгемптону до Колону в Середній Америці,, вислав просьбу о ратунок, бо буря зіпсула його машини та поломила керми.

Ратунковій прибережній сторожі вдалося добути без випадку всіх моряків, захоплених у підводній лодці „С-48", що наїхала вчора серед мраки на скалу в ПортсМавнт Гарбор.

ПЛЯНУЮТЬ ВЕЛИКІ СТЕЙТОВІ БУДОВИ.

Олбані, Ню Йорк, 30 січня. — Будівельна комісія нюйорського стейту, предложила стейтовій леґіслятурі пляни цілого ряду стейтових будівель у столиці стейту, Олбані. Межи иншими мавби побудувати будинок на стейтові канцелярії коштом півсема міліона долярів. З другими будівлями уряд мавби видати коло 10 міліонів долярів.

КАЖЕ, ЩО БЕЗРОБІТТЯ ЗМЕНЧУЄТЬСЯ.

Скенектеді, Ню Йорк, 30. січня. — Міський уряд каже, що безробіття вмісті значно зменшилося, та що всі безробітні добре забезпечені.

ПЛЯНУЮТЬ МУЗЕЙ МИРА.

Портленд, Ореґон, 30 січня. Американський зелізничий маґнат Гил плянує заснувати в Мерігалі, В стейті Вашинґтоні, музей мира.

6 МІСЯЦІВ ЗА 20 ЦЕНТІВ

Елизабет, Ню Джерзі, 30. січня. — Місцевий суд засудив Джері Лайонса на шість місяців вязниці, за те, що він помагав двом другим в рабунку, з якою спільники добули всего 20 цнт.

СУН-ЯТ-СЕН ПОМЕР

Токіо столиця Японії, 28. січня. — Сюди прийшла вістка з Китаю, що провідник полудневого Китаю др. Сун-Ят-Сен помер в [illegible] по операції рака.

ДИКІ ЗВІРЯТА НАПАДАЮТЬ НА ДІТИ

Веначі, Вашинґтон, 30. січня. — Сьогорічна люта зима примушує звірята покидати свої криївки в горах та сходити за поживою на доли. Наслідком сього навіть школярі мусять ходити з оружжем в руках.

Оноді дикий куґуар забив хлопця та зїв його. Рись знова напав на 13-літного хлопчину Смита, але сей стрілив до нього з рушниці, а відтак оборонявся перед раненим звіром так довго, поки не надбіг сусідний фармер і не положив трупом звіряти вистрілом зі шротівки. На третого хлопця напав койт (степовий вовк), але нападений убив його.

ХОЧУТЬ ВИКИДАТИ МУРИНІВ.

Теґусіґальпа, Гондурас, 30. січня. — Уряд сеї републики вніс в парляменті проект закона, після котрого мається на будуче не пускати до краю Муринів. Уряд зробив се на домаганнє робітничих юній, бо робітники уважають Муринів за небезпечних конкурентів при управі та збиранню бананнів.

ЩЕ ОДИН ПІШОВ НА ТОЙ БІК.

Польська преса повідомляє, що большевицька сторожа заняла в підступний спосіб поліційного аспіранта Рошковського, в момент, коли він переводив інспекцію прикордонного відтинка. Польська влада зарядила доходження в тій справі. Заходить підозріння, що Рошковскі перейшов на „той бік" самовільно, слідами комісаря Янковського, про якого перехід ми писали.

БІБЛІЙНА СТАРІСТЬ НЕПОРОЗУМІННЯМ.

Англійський астроном ґрафорд зацікавився неймовірно високим віком поодиноких біблійних патріярхів: йому тяжко було повірити, що біблійний Метузаль дожив 969 року життя, супроти чого почав досліди над способом числення часу в епоку Авраамів та Ізааків. Виявилося, що тогочасний місяць відповідав часові одної квадри небесного місяця, супроти чого неймовірне число 969 літ змаліло до 80 років.

СМЕРТЬ ЛЬВІВСЬКОГО РЕСТАВРАТОРА.

Власник львівського ресторану при гетьманській улиці ч. 10 Ф. Звопіньскі, зійшовши до пивниці за вином помер раптово на удар серця.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР КАНАДА В СТ. БОНИФЕС КОЛЕҐІЇ.

Часопись Канадійський Українець пише:

Дня 11. січня с. р. вечером український хор „Канада" під управою о. проф. Турули дав концерт в Ст. Бонифес Колеґії, Ст. Боніфас, Ман.

Здавалося би, що українська пісня гарна лише для нас, що її розуміємо і знаємо відносини українського народу. Здавалося б, та не так воно є. Нашу пісню люблять всі без ріжниці чи розуміють її слова чи ні. А щоб переконатись про се, треба було бути на концерті в Ст. Бонифес Колеґії. Треба було бути особисто, щоб переконатись, яке горяче принятте справили українській пісні чужинці Французи... Описати годі.

Українська пісня зробила на слухачів незвичайно сильне враженне. Прямо очарувала їх. Вони чогось не то, що не сподівалися, а навіть не снили почути. Кожду пісню нагороджували довготривалими оплесками і з таким одушевленнєм, що саля здавалось, не витримає. Майже кожду пісню викликали по два, три, чотири й більше разів.

Послідню пісню: „Звідки ідеш" просто не хотіли пустити, так що кільканайцять разів мусіли співаки повторяти і повторяти аж умучились. Присутні кричали: „Енкор, енкор!" (ще!, ще!)

„Такого концерту ще Ст. Бонифес не бачив", — говорили Французи.

Сольові співи п-ни Зварун, Чорнейко і п. Самотілки були надзвичайно гарні і всім сподобались.

На концерті був архієпископ Ст. Бонифес, Беліво, місцеві священики, всі професори Колеґії і студенти.

Честь і слава співакам і дірігентови о. Турулі, що так гарно і високо поставили українську пісню в очах чужих.

Дай Боже, щоби при помочі сього Хору українська пісня, а з нею й імя українського народу, здобували собі чимраз більше прихильників і любимців між нашими співгорожанами в Канаді, чого нам так дуже треба.

НЕЗНАНІ ТВОРИ ЛЬВА ТОЛСТОГО.

Петроградський Центральний архив одержав пакет досі незнаних творів Толстого. То є переписка з декабристом Свистуновим.

БУВША ЦІСАРЕВА ЗИТА ВИХОДИТЬ ЗАМУЖ.

Появилися поголоски, що вдова по останньому австро-угорському монарху Карлові Габсбурському, Зита виходить знову замуж, а то за угорського аристократа-монархіста, гр. Ганіячі, головно, тому, щоби запевнити собі право побуту на Угорщині.

Большевицька влада хоче також усунути Зіновєва.

БЕРЛІН, 30. січня. — Сьогодня наспіли цікаві вісти з Москви про нову боротьбу у верхах большевицької влади.

По усуненню Троцького „стара ґвардія" хоче тепер усунути також „Григорія Зіновєва" (Гершка Апфельбавма), голову „комінтерна" й автора ріжних плянів та заходів до викликання „революцій" по ріжних державах.

Каменєв і Сталін хотіли-б перші ого усунути, бо він їм часто стає на перешкоді в їх політиці, але вони ужили підступу.

Вони кликали д оМоскви своїх амбасадорів, Раковського з Лондону, Крассіна з Парижа і Крестінського з Берліна, щоби сказали свою гадку про се питанне. Всі вони заявились за усуненнем Зіновєва з проводу в „комінтерні" і в політиці большевицької влади. Найсмілійше за сим заявився Крісто Раковський, кажучи, що через Зіновєва большевицькі амбасадори заграницею абсолютно не можуть осягнути жадних успіхів. Він зажадав, щоб Зіновєва негайно усунено, а на його місце поставлено якогось одвічального чоловіка, що повинувався би „старій ґвардії".

Кажуть, що Каменєв і Сталін скоро Зіновєва усунуть, але він теж як і Троцький не уступить без боротьби.

МИРОЛЮБНІ НАДІЇ.

ЛОНДОН, 30. січня. — Тутешній американський амбасадор Френк, Б. Келлоґґ, перед виїздом до Америки, де має обняти становище державного секретаря, заявив, що він вірить, що дальші міжнародні розоружні конференції принесуть загальний мир.

ЛЮТЕР ЗА МИРОМ.

БЕРЛІН, 30. січня. — Німецький канцлер Лютер заперечив слова французького премієра Ерріотта, буцімто Німеччина далі була узброєна. Він сказав, що Німеччина цілком розоружена і готова з Францією до переговорів та навіть до умовин, щоб забезпечити її границі перед якимнебудь нападом.

ФРУНЗЕ КОМІСАРЕМ ВІЙНИ.

МОСКВА, 30. січня. — Урядово оголошено, що ґенерал В. Фрунзе іменований комісарем війни на місце Троцького.

РОСІЯ ЗБИРАЄ ВІЙСКА НАД БЕСАРАБСЬКОЮ ГРАНИЦЕЮ.

ВІДЕНЬ, 30. січня. — З Румунії повідомляють, що большевики посилають тепер богато війск на бесарабську границю.

Рівночасно ґазети в Москві взивають уряд, щоби виповів війну Румунії та освободив з її ярма Бесарабію.

ГОЛОД І БЕЗРОБІТТЄ В ПЕТЕРБУРЗІ.

БЕРЛІН, 30. січня. — З Петербурга („Ленінґраду") повідомляють, що там вибухли бунти безробітних і голодних робітників.

Большевицька влада вислала проти них війско.

БЮТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ АҐІТАТОРІВ.

ВІДЕНЬ, 30. січня. — З України повідомляють, що селяни в Житомирі, на Волині, розбили на ринку большевицьку кіноматоґрафічну будку, в якій большевицькі аґітатори показували ріжні образки для насміху над релігією. Аґітаторів так тяжко побили, що їх завезено до шпиталю.

ТРОЦЬКОМУ ЗАБРАНО ДОКУМЕНТИ.

БЕРЛІН, 30. січня. — З Москви повідомляють, що „Чека" перевела ревізію в мешканню Троцького в селі Архангельську під Москвою, перед його виїздом на південь і забрала йому всі важнійші документи, між якими були щоденні записки, всякі матеріяли, які він збирав за час свого урядовання в Москві, і рукопись нової книжки п. з. „Помилки".

НАРАДИ РЕДАКТОРІВ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ГАЗЕТ.

Відділ преси при КПБУ. скликує в січні 1925 р. нараду редакторів найбільших ґазет на Україні. Крім редакторів на нараду закликають по одному селькорові й робкорові від кожної ґазети На порядок денний наради ставляться такі питання: біжучий момент, завдання преси й становище її на Україні (українізація, ґіраж, матеріяльне становище).

ПОМИЛУВАННЄ МИКОЛИ ВАСИЛЕНКА.

Засудженому в справі Київського Окружного Центру Акції (розкритої свого часу російсько-кадетської контр—революційної організації) Мик. Василенкові ВУЦКВ. зменшив був ще в травні ц. р. кару до половини, а дня 19. XI. ВУЦКВ. постановив звільнити Василенка зовсім від кари. Василенка випущено з тюрми на волю.

(М. Василенко, як відомо, був міністром просвіти за гетьмана Скоропадського).

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЕРІО В РОЛІ „ПАТРІОТА".

Французький премієр Ерріо виголосив в минулу середу в парляменті першу „патріотичну" промову, яку рішено видрукувати на великих плякатах і розліпити на мурах по всіх містах і селах Франції.

Промова, кажуть, викликала страшний запал і всі нею захоплені. Такої саме промови, кажуть, і треба було.

Чому се так? А власне тому, що промова „патріотична", що грає в тусаму трубу, в яку грають всі французькі „патріоти".

А який то сей французький „патріотизм"? Дуже простий і дуже глупий: Ненавидіти Німців і страшити себе ними яко небезпекою для істновання Франції. Усякий розумний чоловік знає, що тепер нема небезпеки для Франції зі сторони Німеччини, і що тому ані нема рації ненавидіти Німців, котрі платять Франції міліони, ані нема розуму їх боятись, коли французька армія сидить на німецькій території і коли вона Німеччину розоружила.

Але того треба Франції, або тим, котрі себе за Францію адвертайзмують, себто французьким промисловцям і фінансістам. Їх головною метою було і є тепер знищити могучий німецький сталевий промисл, а на його місце побудувати свій промисл. При помочі того промислу вони трясли би Европою. А коло того крутиться ціла французька політика. І окупація Сарщини і Рурщини, і „охорона" Рену, і розоруженне Німеччини, і голоси французької преси, яка є в руках французьких промисловців і фінансістів.

А преса? Преса робить настрій. Викликує паніку, перестрах серед народу перед Німцями. Кличе до патріотизму неґативного, себто до ненависти і до рівночасного страху перед Німцями. І як преса схоче, то сей страх висить у воздусі в Парижі. Хто читає париську пресу, той переймається тим париським страхом і тим париським неґативним патріотизмом.

До того страху не тільки Парижани але і всі Французи падкі. Бо вони бачать, що їх нація вимирає, і мають у собі страх перед Німцями, котрі ростуть і множаться.

Тому не диво, що вони так піддаються настроеви, який викликують платні ґазети. Кажуть, що навіть розумні і спокійні люди в Парижі піддаються тому „патріотичному" настроеви.

Поки Ерріо був посадником Ліону, він соціялиствував і їздив навіть у Москву брататися з большевиками. Позатим ще держав подекуди невинні лекції на літературні теми. Але як обняв премієрство, відразу захорів на патентованого французького, а радше париського „патріота". Підпав під „загальний" (ґазетний) настрій. А як ще побачив, що ті ґазети апелюють до нього як до „батька народу", так вже доразу із соціяліста перекинувся у ревного патентованого „патріота", котрий, як відомо, голосить ненависть до Німців і страх перед ними. І він се в середу зробив. Він розпливався у „патріотизмі", а „патріоти" у його промові.

Пуанкаре цілком такі промови говорив. Говорили такі промови і Мільран та Кайо, і Ерріо почвалав утертою доріжкою.

А тепер розліплюють його промови.

Тому 8 літ, коли Троцький приїхав був з Парижа до Ню Йорку, він казав, що Франція відзначується сим, що не має ані одного більше спосібного чоловіка.

Ся убогість на уми у Франції спричинила, що соціялистичні аґітатори як Мільран а тепер Ерріо ставали на чолі націоналістів. Вони, яко слабші уми, ішли до соціялістів, де на малому загумінку лекше пописатись, але побачивши, що і на більшому загумінку нема таланів, подались туди.

Та зрештою, неґативний і фалшивий патріотизм не може видати великих умів, ані такий патріотизм великих умів не потребує.

Покищо сей „патріотизм" се головний корм душевний Французів, але прийде час, що і вони пізнають його погубність, бо самий неґативний і фалшивий патріотизм нічого хосенного не може принести і йому прийде сумний конець.

Подібний французькому також неґативний і фалшивий „патріотизм" Поляків. І йому прийде сумний конець, як і французькому.

НАРОДНІСТЬ І РЕЛІҐІЯ

(Кореспонденція зі Львова).

Коли спитати нашого чоловіка, хто він є, то він, як його охрестили в греко-католицькій церкві, скаже, що він Русин, або Руснак. Колиж належить до православної церкви (прим. на Буковині), то скаже, що він Румун, або Волох, а як він римо-католицького обряду, то певно не назве себі инакше, як Поляком. Чому? — спитаємо.

А тому, що наші люди не розуміють добре ріжниці між національністю і реліґією. Наш чоловік думає, що народність тісно звязана з вірою й обрядом. Тимчасом воно не правда. Може про це кождий сам переконатися, коли лише трохи застановиться.

Прецінь кождий знає, що християни не всі придержуються одного і того самого обряду або віроісповідання. Є між християнами католики, є і протестанти (лютеране) є православні, кальвіністи, і т. д. Між православними є ріжні секти, між католиками є римо-католики і греко-католики. До римо-католиків або латинників належать не лише Поляки, але сюди належать і частина Німців, Італійців, Французів, Анґлійців і т. д. В Галичині до римо-католицької віри належить і не дуже мале число Українців. Їх Поляки на силу зачислюють до польської народности. Але оставмо цих Українців-латинників наразі на боці, а придивімся, які народи належать іще до инших християнських обрядів.

До православного, або гревідання належать на Буковині: Українці і Румуни, в Росії (згл. на радянській Україні) 30 міліонів Українців і 60 міліонів Москалів. Давно всі Українці належали до цього східного обряду, але пізнійше частина Українців у Галичині й Буковині признала голову церкви папу римського і злучилася з римською церквою. Відтоді почали свій обряд називати греко-католицьким (уніятським) для відріжнення від римо-католицького і грецько-орієнтального (східного) православного. Всіх Українців греко-католиків є около 5 міліонів, а більшість є православних. До протестантів належить частина Німців, Мадярів, Анґлійців, Французів і т. д. до кальвіністів знову частина Німців, Мадярів і т. д. Як бачимо цього то наприм. між Німцями є всякі: і католики і протестанти і кальвіністи, а хоч ріжняться між собою обрядом всі вони Німці. І ніякий Німець хоч він католик не скаже, що він Поляк. **Щож їх лучить разом? Передусім лучить їх одна і та сама мова** (німецька) **а опісля традиція, спомини на спільну історію, а ріжниця обряду і реліґій їх не розлучує.** Так само бачимо, що і Мадяри, одні є римо-католики, другі кальвіністи, а інші протестанти. Рівнож і Анґлійці та Французи діляться на католиків, протестантів і т. д., **а все таки всі вони і той Анґлієць-протестант і той Француз-протестант і той Анґлієць-католик, і той Француз-католик держаться кождий своеї народности і близший Анґлійцеви католикови буде Анґлієць-протестант, як прим. Француз-католик.** Чому? Знову тому, що їх лучить спільна мова, спільні спомини історичні, а ріжниця в віроісповіданню не розділює їх на два ворожі національні табори. Тепер уже певно кождий зрозуміє, яке то велике баламуцтво ширять у нас вороги (прим. у Галичині Поляки), котрі, кажуть, що кождий, хто належить до римо католицького (латинського) обряду є вже через те Поляком, хоч би він по польськи не розумів ні словечка, і хочби його спомини історичні не мали нічого спільного з історією Польщі. Тепер ми розуміємо, що римо-католик, або латинник, який з жінкою з дітьми і з усіми сусідами, все і всюди говорить по українськи (він може вміти говорити часом по польськи, то ніщо не шкодить. Він може вміти й инші мови: анґлійську, німецьку, французьку і т. д. Чим рільше мов чоловік уміє тим дляньего ліпше!) не є Поляком лише Українцем. Від Українця греко-католика ріжниться лише обрядом і більше нічим, так як Німець-католик і Німець-кальвініст оба є добрими Німцями, лише кождий з них має свою окрему церкву, свій обряд. Щож дальше з цього виходить? А виходить те, що Українці-латиники, коли вони вживають української мови в дома, то повинні її вживати також у своїй церкві (костелі). Чому? Тому, що так каже здоровий простий, хлопський розум. До церкви, чи до костела сходяться люди на молитву, а молитва це ніщо иншого, як розмова з Богом, а Богови, кожда людська мова однаково мила тай певно милійша з уст Українця-латинника його мова українська, як немилосердно покручена й покалічіна Українцем польська мова. Чи не так? Певно, що не инакше. Тому Українці-латинники повинні від своїх церковних властий, домагатися, щоби Службу Божу й усі молебні відправляти по костелах по українськи, щоби священники говорили проповіди, сповідали і з парохіяльними українцями говорили по українськи, одним словом, щоби Українців-латинників не обманювано і при помочі костела не перетягано на польське. Колиж би не услухали їх просьб, то найліпше латинники зроблять, як ходити муть до грецько-католицької церкви, де почують і свою пісню. Або хай покинуть римо-католицький обряд і перейдуть на грецько-католицький, бо і так один Бог.

Але добре — скаже дехто — говориться тут про латинників, які говорять по українськи і кажете, що вони тому є Українцями, що говорять по українськи. Алеж ми знаємо, що є такі грекокатолики, що говорять по польськи, чи і цих ви зачисляєте до Поляків? На це треба відповісти: І так правда, що прим. в Галичині є такі греко-католики, що говорять по польськи, на Буковині по Румунськи, німецьки, на Мадярщині по Мадярськи, а в Росії по московськи), але по перше: їх є чимраз менше, а по друге: вони родом Українці, вони Українці з діда-прадіда.

В Західній Галичині є цілі громади греко-католиків, які тому кількадесять літ говорили по українськи, а инші вже проповіди по українськи не розуміють і священники мусять говорити до них по польськи. Але все таки ці люде почувають себе Українцями. І ми їх не цураємося, бо вони таки по правді є справедливими Українцями. **Але згори скажемо, що не тому вважаємо їх Українцями, що вони належать до греко католицького обряду. але тому, що їх спомини історичні і наші традиції, це одні і ті самі, інакше вони не почувалиби себе Українцями.**

Як бачимо з цього, то й мова не все є конечною ціхою народности.

Яркий примір цього маємо на Ірляндцях. Ірляндці мало вживають своеї мови, а говорять по анґлійськи, мимо того вони Анґлійцями не є і не хочуть бути, бо їх історичні традиції кажуть, що Анґлійці були їх ворогами. Подібно нашому Українцеви-латинникови його історія каже, що Поляк на якого його хочуть переробити, ніколи не був йому щирим братом, і що його предки разом із предками його сусіда Українця - греко-католика гірко гарували під польським пануванням, під польською панщиною. І на жаль тепер гарують. . . .

Вміти відповісти на питання: Хто ти є? До якої ти народности належиш? — це дуже важна річ. Тому, що люди не вміють добре на це питанне відповісти, діється нам велика кривда, бо при конскрипції записують богато Українців за Поляків. А кілько то наших людей, як виеміґрують до Америки вже при самім візді до порту подають себе за Поляків, Руснаків, Австрійців, Греко-католиків і т. д., замісць виразно заявити: Я є Українець. І запишуть його за Поляка, чи за кого иншого, хоч би він тої мови не знав.

Одним словом не знаня того, що складається на поняття народности, мститься на нас сильно. **Тому ще раз повторяємо: мова і спільні історичні традиції (спомини про бувальщину, про давну національну державу) складаються на поняття народности та що ці спомини про спільну історії мають часом більшу вагу навіть як мова, а що торкається віри й обряду, то вони лище припадково у нас так тісно нераз вяжуться з поняттям народности, що нераз годі собі подумати, як Українець може не бути греко-католиком.**

ДОПИСІ.

ФІНІКСВІЛ, ПА.

На поміч інвалідам.

На підпомогу для старого краю в нас заколядовано $16.55 і призначено їх для інвалідів. Гроші відіслано до Обеднання.

Колядували: Іван Костира, Юліян Цюх, Олекса Волосянський, Іван Яворський, Григорій Ших, Федор Цюх, Іван Вольчак і Дмитро Цюх.

Щира подяка тим, що ходили колядувати та всім жертводавцям. Хай Бог заплатить стократно за їх жертви і за їх любов, з якою так щиро приймали українських колядників.

Федор Цюх.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Драйв для старокраевої „Просвіти".

Грудень був місяцем „Просвіти" в Ню Йорку. „Союз укр. нар. товариств м. Ню Йорку" візвав всі товариства і всіх Нюйорчан жертвувати на „Просвіту" та вписуватись в її члени. В тій цили видав спеціяльні зшитки з посвідками. Около 50 людий по ріжних товариствах розібрали ті книжочки і збирають членів для „Просвіти". Доси вже — як можна міркувати — придбано висше 300 нових членів, кожен по 2 доляри. Крім того поодинокі товариства давали більші датки по дол. 15, 20 або й 25. На мітінґах поодиноких товариств промовляли про „Просвіту" і її працю др. Л. Цегельський, пп. Володимир Кедровський, Ісаак Базяк, Никифорчин, Іван Марусевич і і. д. Крім того було однозагальне віче для „Просвіти" з рефератом про „Просвіту" в Галичині (др. Цегельський), на Великій Україні, (В. Кедровський) і на Зеленім Клині (Прохорович). На вічу було около 250 людий всего, бо одно, що того дня була церковна місія в Ню Йорку, а друге, що члени товариства чули вже реферат про „Просвіту" по товариствах. „Союз укр. нар. товариств м. Ню Йорку" надіесь в сей спосіб придбати около 800 дол. для „Просвіти".

По драйві для „Просвіти" вачнесь збірка на „Рідну Школу". На жаль Різдва не можна було вcase визискати для сеї цили, а то через коляду на місцевий шкільний недобір в Ню Йорку. Місцеві школи також важне діло з огляду на тутешне молоде покоління, що колись має заступити наше місце.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Зложили іспит.

Вигляди для ухвалення поправки до американської конституції, надаючої американському конґресови право ухвалювати закони про діточу працю, є справді чорні. Досі проти сеї поправки заявилося вже 13 стейтів, значить, що вже не найдеться потрібної кваліфікованої більшости трох четвертих усіх стейтів, потрібної для її ухвалення.

Мимо сього орґанізації, які стоять за поправкою, ще не покидають боротьби. Національний Комітет Діточої Праці, який обєднує ряд суспільних орґанізацій та суспільних діячів, не покидає ще надії, що декотрі стейтові леґіслятури ще відкличуть своє рішенне та будуть голосувати за поправкою. В тім самім дусі заявилася теж Американська Федерація Праці через свій головний уряд.

Однак сі піддержування надії виглядають занадто штучними. На зміну ухвал у стейтових леґіслятурах надії великої покладати не можна. Як сі леґіслятури рішили, при тому вони певно будуть стояти. Не потреба дурити ні себе ні других, а сказати собі отверто, що прихильники поступової реформи боротьбу програли. Американських виборців та американських законодателів потрафили заголюкати фабриканти, вживаючі дітий по своїх фабриках. Американські виборці ні законодателі не доросли до належитого зрозуміння сеї справи. Правда аґітація за поправкою про діточу працю дещо справу вияснила, але й не можна заслонити й того факту, що вона дала більшу нагоду для поширення назадницьких думок, як поступових.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

4.

Український Народний Союз є нині найбільшою і набогатшою українською запомоговою організацією в Америці. Вона має поверх міліона долярів майна та більше, як 26 тисяч членнів.

Також правдою є, що всі свідомі українські робітники в Америці се розуміють та всі для неї працюють. Зріст Українського Народного Союза за 30 літ його історії, а ще більше зріст його в майні і членах від послідної конвенції, то є за 4 роки, є найкращим доказом, що українські робітники в Америці зрозуміли, в чім лежить забезпеченне їх самих та їх родин. Переживши ріжні „бурі", Український Народний Союз є такою поважною організацією, що він мусить робити враження на кождий культурний народ.

Однак, власна хвальба сорочки не дасть, і ми мусимо дивитися, як зробити щось нового й доброго для нашої орґанізації. Український Народний Союз дає нам опіку по смерти, і ми се признаємо. Однак на мою думку, Український Народний Союз зробив би добре, якби подбав дати щось сиротам і старцям за життя. Я думаю, що Союз повинен мати свій власний сиротинець. Ми мусимо сотворити приют для старців і дітий. Така організація, як Союз, без нього далі бути не може.

Справа не легка й вимагає доброго обдумання. Наближаючася конвенція Українського Народного Союза повинна взяти справу під розваґу та виробити плян. На мою думку, конвенція повинна визначити певну суму на фонд будови сиротинця, щоби з неї можна почати створенне такого інституту. Се бувби початок. З нього решта пішлаби легко, бо справу певно поперлиби всі члени, які добре розуміють вагу такого сиротинця для підростаючого покоління української іміґрації.

М. Мурашко,
член редакційного комітету У. Н. С.

ЗВІЯЛОСЬ ВІТРОМ ЛИСТЄ З БЕРІЗ.

Звіялось вітром листе з беріз,
Звіялось — впало...
Блиснула земленька перлами сліз
Тай тих не стало.
В низ похилилися личка квіток,
Сумом по віттю ударив лісок,
Сонце привяло.

Дунуло вихром в осінний ріг,
Дунуло люто,
Бурями куряву тьмяних доріг
Війнуло круто;
Дітям на віях сполохало сон,
Залебеділо край сонних вікон
На слізну нуту.

Чари зібрав хтось у срібний амфор—
аЧри у чару,
Звів розколихані усміхи зор,
Запах нектару.
Сірими плахтами вдарив об звід,
Затопив сонечка золотий слід
В ліниву хмару.

Щось заворушилось в серці на дні
В нічку сердиту,
Щось пригадалося в тихому сні,
Мов привіт літу,
В серці діточому ляже — спічне,
Поки весна по гильках не війне
Платками цвіту.

Роман Завадович.

ВИ ЙОГО ЗНАЄТЕ!

(З Канадійського Українця).

Се той, що вміє все зробити ліпше, аніх ви або хтонебудь на світі. Він все має слушність. Його хлопець ліпший ніж ваш. Його жінка найліпша укхарка у світі. У нього теплійше ніж у вас, в зимі, а холоднійше в літі.

Він все робить найліпше. Священикови він уміє сказати, як сказати ліпшу проповідь, та уміє ліпше говорити про віру.

Сей панок все знає. Маляреви він скаже, як мішати фарби і малювати, хотяй самий тим ніколи не занимався. Карпентерку знає ліпше ніж ті, що учились чотири роки і мають 30 літ практики. Редакторови він дасть раду, як часопись видавати. Він того не робить, але мимотого він і тут експерт. Жінці каже, як вести дім і варити. Він знає, чому податки високі, і ліберали зле правлять Канадою. Він дав би всім небо за місяць. Він знає всі трудности Европи, коби його лише спитали. Знає, що зробити, аби автомобілі не забивали людий. Він всюди має поводженнє, сам так каже. Але все дає раду всім і не має часу пильнувати свого носа. І в довгах, не має що їсти.

Не знаєте його?

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКОВ І ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД.

Митрополит Діонізій у Грабского і Тугута.

Діло пише:

Найвищий єрарх православної церкви в Польщі митр. Діонізій, після повороту з лікування в Карльсбаді, відвідав польського премієра Вл. Грабского і віцепрем. Ст. Тугута, щоби звернути їх увагу на крайно ненормальне становище православної церкви. Митроп. Діонізій — як ставленник польської влади, як оруддя польських замислів і як виконавець польських плянів, прийшов до обох премієрів з льояльним поклоном.

В своїй промові митрополит зазначив незмінне змагання православної єрархії до згідної з традиціями східно-православної церкви співпраці з польською державною владою. Одначе цій співпраці стоять на перепоні деякі умови, яких усунення перевисшує сили церковної влади. До цих перепон в першу чергу належить неясність польської політики у відношенні до православного віроісповідання. Формально воно стоїть нарівні з католицизмом, але по суті весь час мусить здавати свої позиції в користь католицизму. Ненормальним є те положення, в якому всі органи православної церкви є відчинені цілій фаланзі урядників міністерства віроісповідань. Ті урядники не тільки перевіряють всі постанови православної єрархії, але й виявляють різку тенденцію поставити церковну власть в службові відносини до виконавчої влади. Особливо обидливою є така тенденція у відношенні до автокефальної церкви, з якою — як зі самостійною церквою держава влада звичайно заключає свого роду контракт (порозуміння). Замісць конкордату наступило підчинення православної церкви адміністративній владі. До тогож і в міністерстві віроісповідань кожний урядник веде свою окрему політику у відношенні до православної церкви. З такими взаєминами і з такою богато — і ріжновластю слід покінчити.

Для управильнення положення православної церкви під Польщею слід неминуче:

Законодатним шляхом управильнити положення православної церкви так, щоби вона перестала бути виключно предметом державних ділань; допустити митрополита до розгляду і співділання при рішенні урядом питань, що торкаються православної церкви; вирішити питання про матеріяльне забезпечення центральних установ митрополії і епархії; вирішити питання про відкриття богословського факультету та управильнити положення середньої духовної школи; підчинити військове духовенство митрополичій владі і допустити створення церковної ради при митрополитові.

При тій нагоді митр. Діонізій порушив ще й питання загарбання православних церков. Так нпр. в Холмі православним звернено тільки одну маленьку церковцю, а всі инші церкви зі собором захопили римо-католики і безправно держать їх в свойому посіданні до нинішнього дня, а всі заходи в тій справі у влади лишаються без відповіди.

Розуміється, оба премієри уважно слухали митрополита цікавилися подаваними ним даними, обіцяли віднестися спочутливо до ставлених вимог, але негайно, щоби залякати полохливого митрополита, щоби припинити його домагання і дати йому відчути всесильність адміністрації; — рознеслася поголоска уступлення еп. Діонізія з митрополичого стільця. З огляду на те, що — мовляв — продовжується недуга митр. Діонізія, політичний комітет ради міністрів (себ-то Грабский і Тугут застановлявся над вибором нового кандидата на становище митрополита і до вирішення здержати розгляд питань, звязаних зі загальним положенням православної церкви в Польщі.

На торзі.

Ґаздиня хоче купити рибу оглядається, тай каже до перекупки: Мені здається, що та риба смердить.

— Ні, каже перекупка, то не від риби, то від мене трохи вітром потягнуло...

В Галичині.

Куме Іване, а що то ставлять у вашій громаді, може то школу?

— Та де там школу — то арешт.

— Та ж говорили люде, що буде, школа!

—Казали, то казали, але нічого з того не вийшло, бо тепер такі часи настали, що без школи можна обійтися; але без арешту, — то ні!

Не боїться.

Питається чоловік цигана, чи чи кінь полохливий.

А циган каже: Ей та деби то він не полохливий, він нічого не боїться він навіть у ночі сам спить у стайні.

На нічній розмові. 4

На полях за містом у темну ніч хоч око виколи, заблукався якийсь чоловік, здибує другого подорожного й питає:

Гей, пане, чи ви орієнтуєтесь тут?

Цей не знає, що тамтой розуміє під „тут"? Куди йому треба?

Але тамтой зрезигновано каже:

— А, ви також ніщо не знаєте! — й іде дальше.

Вирозуміла.

Субльокаторка стукає до дверей своєї хазяйки.

—Пані! — нема ніякої відповіди.

— П-а-н-і! Питає дальше.

— Пані сусідко!

Заспана сусідка питається:—Що?!

— Ви спите ще?

—Так.

— То спіть, спіть, я вас не буджу.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ НА 1925 РІК.

Видавництво „Молода кУраїна" наміряє перевести з новим роком 1925 деякі зміни у видаванню журнала для молодіжи і ґазетки для дітвори. На підставі досвідів, спостережень та голосів з боку родичів і виховників — постановила Накладня Михайла Тараньки, яка обіймає в собі Видавництво „Молодої України" і „Світа Дитини", — видавати сі два часописи кождий для себе з окрема.

I. „Молода Україна" виходити-ме як місячник, кождого 1-го в місяци у здвоєнім обемі, т. зн. буде мати 32 сторінки чвірки. Кожде число буде у мистецькій трибарвній обгортці, роботи ґрафіка Павла Ковжуна.

В кождому числі буде додаток, з якого при кінци року зложать собі передплатники цікаву й вартісну книжку з царини природних наук.

Цілорічна передплата „Молодої України" виносить 12 золотих, т. зн. один зшиток коштує 1 золотий.

Для Америки й Канади 2 дол. 50 цт. Для Чехо-Словаччини 84 кор. чеських.

II. „Світ Дитини" буде виходити рівнож як місячник, кождого 15-го в місяци у почвірнім обемі, т. зн. що мати-ме 32 сторінки формату великої вісімки.

Кожде число ґазетки буде в трибарвній обгортці, а зміст журналика буде богато ілюстрований оріґінальними працями наших найліпших рисівників і малярів.

Цілорічна передплата „Світа Дитини" виносить 6 золотих, т. зн. одно число коштує 50 сотиків. Для Америки й Канади 1 доляр 25 центів. Для Чехо-Словаччини 42 кор. чеські.

Оба журнали будуть друковані гарними й чіткими черенками і матимуть богато оріґінальних графічних прикрас, як: ініціяли, заставки, кінцівки, то що.

Видавництво упросило на рік 1925 до співробітництва в обох журналах визначних наших поетів, письменників і мистців з краю, як також з еміґрації та Закордонної України.

Доси прибіцяли свою співпрацю для обох журналів отсі особи:

Блажкевич Іванна, Бутович Микола, Ваврисевич Микола, Грицак Евген, Гнатюк Володимир, Дорошенко Дмитро, Завадович Роман, Заклинський Богдан, Ґаїкин Віктор, Карманський Петро, Королів-Старий Василь, Ковалевська-Королева Наталія, Кокольський Микола, Ковжун Павло, Котович Анатоль, Куликівна Софія, Кульчицька Олена, Лакуста Святослав,, Левицький Модест, оЛтоцький Антін, Лотоцький Михайло, Мандюкова рослава, Магир иМкита, Назарук Осип, Онацький Евген, Пачовський Василь, Підгіряика Марійка, Саліковський ОЯлександер, Славінська Марія, Тищенко Юрій (Сірий), Тисовський Александер, Хронович Володимир, Черкасенко Спірідіон і Яремова Слава.

Сподіваємося, що обидва журнали стануть від 1925 на висоті свого завдання і давати-муть найкрасші річи для української молодіжи і дітвори.

„Молода Україна" буде призначена своїм змістом у першій мірі для молодіжи середних шкіл у віці від 10—16 року життя.

„Світ Дитини" буде призначений своїм змістом для дітий у віці від 5—10 року життя. Головно буде надаватися „Світ Дитини" для сільських шкіл, де дітвора зваблена великим числом образків — буде охотно читати сей журнальчик і навикати-ме до постійного читання поза школою, через що піднесеться культурний рівень наших сіл і постійно зростати буде попит за книжкою. Народне учительство повинно в першій мірі занятися розповсюдненнем сього журнальчика по своїх школах.

Для устійнення висоти накладу просить Видавництво усіх дотеперішних передплатників, щоби найдальше до дня 1. січня 1925 р. повідомили: який журнал задумують передплачувати в 1925 році — чи „Молоду Україну", чи „Світ Дитини" — чи обидва сі журнали разом.

Передплату приймається найменше на ½ року і мусить вона бути заплачена з гори при замовленню (за кождий журнал з окрема).

Львів, у груднї, 1924.

Видавництво: „Молода Україна" і „Світ Дитини", Львів, ул. Зіморовича, ч. 3.

У дентиста:

Пацієнт: Правда тут вириваеться убогим зуби безплатно?

Асистентка: Так, але коли маю дати зичливу раду, то краще, щоби ви заплатили.

— Моя жінка не питається мене ніколи де я йду.

— То дуже дивне. Чи вона не цікава?

— Ні вона все йде зі мною і сама переконується.

Учитель: Головчу, чи можеш сказати мені, коли була битва коло Маратону?

Ученик: Ні пане професор, я цього також не знаю.

ПРОРОКОВЕ ОКО

— або —

ІВАСЬ БИСТРИЙ І ЙОГО ПРИГОДИ

за В. Лозинським переловів М. Ценівський.

(Продовження)

(35)

Правду сказати, і мене там трохи тягло, щоби бодай поглянути на веселе товариство. Я пристанув хвилиночку на дорозі, вагався, вступити чи ні. Та в мене гроший було дуже обмаль і подумав я собі, що то не дуже безпечно, мішатися незнакомому в чужу забаву — пійшов я дальше своєю дорогою. Ледви увійшов кусень дороги, чую хтось спішно за мною йде. Хочу оглянутися, аж чую якась тверда рука вдаряє мене по лівому рамени.

Обертаюся й бачу перед собою великана, в козацькому одягові, при шаблі, з перерубаним лицем, бо довга, синя, видно недавно загоєна рана йшла йому від ока через ніс, аж до бороди, з рудим усом, із дуже диким грізним поглядом. Цей грізний чоловік глядить мені в очі й говорить страшним голосом:

Пророкове око,
Синопа Архіока!

— Муштулук — викликнув я зараз. Слово це вилетіло мені з уст, начеб із власної своєї волі, без моєї думки. Так мені Семен вбив його в память, що і крізь сон був би я відповів.

— Бедришко здоровить тебе! — каже на те козак. І ні хвильки не жде, що відповім йому на це; схопив мене за горло, повалив на землю, придавив мені коліном груди, так здусив мене, що я не в силі навіть крикнути або й відітхнути.

В цюж мить бачу прибігло ще двох козаків — і заки ще я міг вимовити бодай слівце, вже мені руки посторонком звязали і в поле поволікли. Тут ждали вже коні. Привів їх із під коршми якийсь хлопчак. Козаки повсідали, а один із них, цей страшно порубаний, що до мене промовив був Семеновими словами і зараз потім повалив на землю, привязав тепер мене до свого коня.

Досі не знав я що зі мною діється, так це все нечайно, начеб в одну мить сталося. В очах мені ще то іскри то чорні точки скакали, так мене здавив був цей козак. Тепер уже я трохи прохолонув. І бачу, що оден із козаків то не хто инший, лише цей наш козак із Підбіря, Семен Бедришко!

— Семен! — викликнув я — Семен!

Семен поглянув лише на мене наче дуже гнівно і з жалем рівночасно, але ніщо не відповів. Голову зараз відвернув у противний бік.

Козаки чвалали полями. Я мусів бігти що сили і кроку додержувати коням. Уже я мало не зімлів, коли Семен щось почав говорити цьому, що мене мав на шнурі. Потім уже їхали помалійше. Задиханий, я спочатку не міг навіть слова вимовити. Висапався я трохи й кажу:

— Семене! Завіщо мене наче Татари в лиκах тягнете?

—Ти знаєш завіщо, — відповідає коротко Семен.

— Ані я не знаю, ані ти, бо ти ще мене не питав.

— Не бійся, — каже Семен — знаю я добре. Був я у Підбірю й там мені говорили...

— Що тобі говорили?

— Що ти викопав і втік.

— То зле говорили тобі.

— Або може ти не викопав? — питається Семен.

— Викопав, — відповідаю, але вже сміливо і сердито. Бо я ніколи не сподівався цього по Семенові, щоби н евислухав мене і так підступно, наче найгіршого злочинця, казав спіймати і звязати.

Їхали ми дальше, а я все мовчав, аж Семен знову почав:

— Чому жти дальше не говориш?

— А чомуж ти сам не питав мене? Чомуж ти наслав на мене цього чоловіка, щоби напав мене наче розбишака, не чекаючи, аж слово промовлю? Таж ти перший мусів мене бачити й пізнати, коли вказав мене иншим, котрі не знали мене!

— Бо так було треба — каже Семен, але глядить на поле, а не на мене, начеб соромно було йому, що так зробив. — Так треба було, щоби повірили мені, бо я сам перед цими людьми наче провинився. А так переконалися, що я говорив правду. Нас є чотирох до цього, що я закопав, а ти забрав: мій нещасливий батько, про котрого не знаю, чи жиє ще в турецьких руках, я і ці два старші молодці, Мідопак і Ринґаш. Чому ти відкопав?

— Бо инші булиб викопали! Коли ти був у Пітдбірю, як кажеш, тож ти бачив, що роблять там у лісі на поляні.

— Я бачив, але ти ще передтим викопав... так оповідали мені... А зрештою, бачиш, то не моя лише річ, чотирох нас належить до цього...

Коли я так розмовляв із Семеном, цей, що мав мене при свойому коневі, а то був Мідопак, дуже уважно слухав, а недовірчиво споглядав то на мене то на Семена, чи часом ми не змовляємося зі собою.

— А де ти подів це, що викопав? — питається Семен.

— Там, де мені здавалося безпечно — відповідаю.

— Маш із собою?

— Не з собою. У Львові маю.

— Де?

— У безпешних руках воно — кажу...

— Дай тобі Боже, — каже на те Семен — щоби воно було в безпечних руках, бо инакше живий від нас не вийдеш і краще булоб, щоби тебе мати не була на світ привела!

— Дай і тобі Боже, — відповідаю — щоби і тобі кожен так слова додержав, як я Семене! Хто тобі казав мені хлопчині ще, завірити таємні речі, хто тобі казав тяжкий камінь до ніг привязувати мені, меч мені завішувати над головою, бо то меч був для мене, меч на мене горло! Я матір покинув, я мусів утікати в світ, наче злодій скриватися, добрим людям неправду говорити, жити в безнастанній трівозі, щоби тобі додержати слова. І я додержав його тобі. А коли цієї нещасної твоєї речі не буде вже у Львові, то певно чорт узяв її!

Ніщо на це Семен не відповів. Але видно було, що жаль йому було на ці мої слова. Їхали ми так у мовчанці доволі довго до Панівців, а тамошній замок усе видно було над Смотричем. Недалеко Панівців бачу табор, але невеличкий, яких двацять шатер і стількиж возів, а при возах кількадесять окульбачених козацьких коний.

Наближаємося до табору, чуємо якісь веселі крики, стрілянину з самопалів і пістолів. Семен і оба козаки поглянули на себе з зачудуванням. Видно то для них було загадкою. Та що то не була бійка, але якісь великі козацькі радощі, то вже можна було догадуватися з окликів. Бачимо двох козаків, що вискочили на конях із табору й чвалають проти нас і шапками у воздухи вимахують і кричуть, що приносять добру новину.

— Опанас є! Старий Бедришко є! — кричуть на весь голос.

— Батько є! — скрикнув Семен так урадувано, що аж у мене також серце відізвалося на його радість. І пігнав Семен до табору, скільки сили було в його коня.

Мідопак пустив свого коня також чвалом, так що я знову мусів добре розпустити ноги. Та вже було зовсім недалеко й я не дуже змучився, а навіть радий був, що скорше побачу, що там діється у козацькому таборі. Мідопак віхав до табору, а весь час держав мене добре на посторонку, бо боявся, щоби я в цій метушні не вирвався і не втік. Одначе я, навіть як і міг би втікати, певно був би не втік, бо то, що я побачив, так мені додало серця, що я вже чувся цілком безпечний.

Ось громада Запорожців серед окликів піднесла на руках у гору Опанаса, а Опанас стояв на їх раменах, хиливася в воздусі, перехилявся то в ліво то вправо, щоби не втратити рівноваги, але сміявся весело до молодців і шапкою потрясав їм. Лише я споглянув на Опанаса, Семенового батька, так зараз і я радісно викликнув:

— Паньку!

Бо то не був хто инший лише цей Панько, турецький вязень, котрому я в Рущуку так щасливо поміг до втечі і з котрим цілу дорогу перебув із валкою через Балканські гори.

Тимчасом Семен не міг перетиснутися до батька, крикнув отже на козаків, щоби пустили його. І старий Бедришко нараз начеб потонув між молодцями. Потім, як видістався з цієї сутні, почав вітатися з сином. Всі разом говорили до нього, всі нараз питалися, так що нікого не міг зрозуміти. Він теж нікому не відповідав, стискав лише їм по черзі руки. Нікого не минув. Коли підійшов також до Мідопака, котрий держав мене наче пса на шнурі, викликнув я знову:

— Паньку!

Опанас щойно тепер запримітив мене. Хвильку малу стояв счудований, начеб власним очам не вірив, аж нараз скрикнув:

— Івась! Їй Богу! Івась! Ти тут? на шнурі? звязаний? Мідопак! А то що?!

І заки ще Мідопак мав час відповісти, прискочив до мене, розвязав мені руки, схопив мене в свої рамена, підніс у гору, показав мене козакам і викликнув:

— Хлопці! Тому хлопчакові після Бога я маю дякувати, що до вас знову здоров повернувся! Він видістав мене з турецьких кайданів, він урятував мене від смерти на палі. Колиб не він, вже гайвороння давно обгризло булоб Бедришкові кости!

На ці слова схопили мене козаки з викликами як передше Опанаса, стріляли у воздух й обносили мене довкола табору. Коли вкінці опустили мене на землю, Семен підбіг до мене, взяв мене в свої рамена і наче рідного брата обнимав і цілював, дякував і перепрошував.

(Дальше буде).

Викез Руху Членів Українського Народного Союза по Відділам від 1-го липня до 31-го грудня 1924 р.

Число відділу	Чл. з початком липня 1924	Принято нових членів	Принято наново	Принято з пер. листами	Суспендовано	Відішли з пер. листами	Померли	Разом чл. з кінцем груд. 1924
1	197	5	3		3			202
2	76	1				2		75
3	45	8		4				49
4	41	2						43
5	34	13	4		2			49
6	13							13
7	105	18			1		2	120
8	67	13	1	1	4	1		77
9	71	5		3	1		1	77
10	82			1		2		81
11	16	1	1		2			16
12	53							53
13	22						1	21
14	32	16	6	2	5	2		49
15	27	1	1		1			28
16	23	1						24
17	15							15
18	63	1					1	63
19	6							6
20	90	11	5	1	13			94
21	23	3		1				27
22	49	8			1	8		48
23	24	1			1	1		23
24	81	2			5			78
25	19	3				2		20
26	15	3						18
27	29	4			1			32
28	93	2				2	1	92
29	76	7		2	1	1		83
30	28	4					1	31
31	65	13	1		4			75
32	21				1			20
33	50	8						58
34	55	2		1				58
35	20		2		5			17
36	35	11						46
37	32	8			1			39
38	122	2	1	1	2			124
39	43	5		1	1			48
40	15		2		2			15
41	20					1		19
42	70	5			3	2	1	69
43	18	1						19
44	55	12			1			66
45	93	10	1	4	4	2		102
46	12	6			2			16
47	15	4	1	1	3			18
48	33		1	1	1			34
49	6	4						10
50	22	5						27
51	33					3		30
52	14				1			13
53	29		1		1			29
54	8							8
55	25		1	1	3	2		22
56	39	10		2				51
57	47	6			1			52
58	37	2			1			38
59	84	9	2		7			88
60	11							11
61	33	2	17		15	4		33
62	56	3			1			58
63	179	1	1		10		1	170
64	37	6	2		2			43
65	97	24	1		1	2		119
66	62	2						64
67	55	2		2		1		58
68	16	1			1			16
69	63	3	2	3	7		1	63
70	139	8		1	3	2	1	142
71	11					1		10
72	38	2			1	1		38
73	57	5				3		59
74	25	9						34
75	43	2	1	2	4			44
76	111	9	3		4	2	1	116
77	59	5						64
78	83	3			2		2	82
79	3							3
80	25	12		6				43
81	59	1	1	1	2		2	58
82	30	2						32
83	46	1	2	1	4			46
84	10	2						12
85	57	8	2		5			62
86	74	9		2				85
87	58	4			1	1		60
88	2							2
89	7							7
90	86	9		3				98
91	122	7	4	3	9	1		126
92	11							11
93	21	4	1		2	1		23
94	70	21	1		3			89
95	39	2			1			40
96	103	5	3		4	1		106
97	25						1	24
98	76	6		3		1		84
99	86	3			2		1	86
100	47	11	1	2	3	8	1	49
101	33		2					35
102	117	3	3	4	6			118
103	40	3			2			41
104	105	4		1				110
105	60	11		3		1		73
106	108	5			1	1		111
107	26	5	2		3			30
108	47	7			1			53
109	66		11		13			64
110	11	6	3		3	1		16
111	16	1				1		16
112	101	2	4		6		1	100
113	44	2						46
114	39						1	38
115	8				1	1		6
116	31	3	1		1			34
117	44	2	1		3			44
118	37	3				1		39
119	28					2		26
120	65	4				2		67
121	35	2		1				38
122	26	11	1	1	4		1	34
123	29	7		1				37
124	39	3						42
125	12							12
126	39	5	1		5			40
127	53	4				1	1	55
128	26	5			1	1		29
129	13	1						14
130	116	4			4			116
131	12	1						13
132	70				1			69
133	82	4	3		3	2		84
134	20	2				1		21
135	83	1	6		6	5		79
136	68	7	1	1	3			74
137	67	17			7			78
138	28		1		1			28
139	34	7	1		4			38
140	20	2			1			21
141	9	1						10
142	54	3	2					59
143	38	4	1		2			41
144	36				2			34
145	24	1	1		2			24
146	40	1						41
147	110	47	1			2		156
148	10							10
149	33	4				1		36
150	11	5		2				18
151	47	3	1		2			49
152	23	6			1			28
153	7							7
154	21	1						22
155	167	15	1		1	1		181
156	26	10		4			1	39
157	30	3	1		2		1	31
158	6	4			2			8
159	30	3		3				36
160	50	4						54
161	33	5		3	2	1		38
162	28	2	1	1	2			30
163	40	8						48
164	28	1				1		28
165	61							61
166	12		2		2			12
167	19	1	2		2			20
168	89	7			1	1	1	93
169	11						1	10
170	132	2			3	1	1	129
171	28		1		2			27
172	30	4	1		1			34
173	14							14
174	24	2						26
175	56				1	2		53
176	20	6				3		23
177	48	1			3			46
178	18		1		2			17
179	91	12		2				105
180	6							6
181	75	7				2		80
182	51	14	2	1	3			65
183	52	10			2			60
184	7							7
185	28	4		1	1			32
186	39				1			38
187	24	1						25
188	6	2						8
189	12				1			11
190	10	2				1		11
191	25	1	1		1			26
192	31	1	4		5			31
193	74	1						75
194	11	3						14
195	24				1			23
196	30		2		3			29
197	22	1						23
198	30	1						31
199	8					1		7
200	56	6						62
201	22	9	1		3			29
202	21							21
203	54	5						59
204	9							9
205	7	1						8
206	173	12	9	4	12			186
207	28	2				1		29
208	12							12
209	72	2		2			1	75
210	23	6						29
211	55	14					1	68
212	21	6						27
213	149	8	3		1	2	2	155
214	25			1	1			25
215	22				1			21
216	23	12						35
217	131	30	2	1	2	1	3	158
218	112	15		3	1		1	128
219	24		10	1	11			24
220	74	9				2		81
221	176	5	12	8	13	2	1	185
222	14	9	2		2	1		22
223	97	1	1		3			96
224	11							11
225	16	2						18
226	16			1	1			16
227	29			2		1		30
228	29	2				1		30
229	97	9		4		2		108
230	113	12	2	2	4	3		122
231	27	3						30
232	41	4		1				46
233	36		2		2	1	1	34
234	80	2		2	1			83
235	61		4		4			61
236	30	8						88
237	98	7	2		8	3		96
238	21	5		1	1			26
239	89	7	2		2	1	1	94
240	10							10
241	12	3						15
242	48	10		1			1	58
243	44	18		1	1		3	59
244	15							15
245	55			1	2			54
246	22			2				24
247	141	8			4	2	1	142
248	29	5						34
249	22	1			1			22
250	12							12
251	57	8	1		1		1	64
252	30				1			29
253	18	8	4		6			24
254	52	4						56
255	37	2						39
256	11	1						12
257	9				5			4
258	13	1	1		1	1		13
259	82	12		2	2	2		92
260	18				4			14
261	16	2		1		1		18
262	16	1				1		16
263	18	4						22
264	13				3			10
265	15	1	1	1	1			17
266	41	8	3		6			46
267	22	2			1	1		22
268	22		13		12			23
269	22	8			1			29
270	96				1	1	1	93
271	16	2						18
272	6	1						7
273	41				2			39
274	72	4	2		3			75
275	24	2						26
276	191	16	1	5	5	4		204
277	22	6						28
278	28	1						29
279	16					2		14
281	34	7						41
281	8		1					9
282	67	12	1		3	1		76
283	55	3	3	1	4	1		57
284	15			2	3			14
285	21	1	2		4			20
286	39	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	36
287	12	1			2			11
288	106	12	[illegible]	[illegible]	2	2	[illegible]	114
289	16	3			5	2		12
290	33	2						35
291	11	1						12
292	102	5		1		2		106
293	16	1			2		1	14
294	25	6	1		4			28
295	85	8		2		2	1	92
296	88	3	1	1	3			90
297	8	2			2			8
298	24	4	1		4	1		24
299	11	25			1			35
300	157	6	13	3	23	5	2	149
301	61	6	3	1	2		1	68
302	12	1			5			8
303	25	2		3	1			29
304	20			1				21
305	17	1						18
306	8	4	1		2			11
307	7	2						9
308	62	3						65
309	7	11		1				19
310	—	10		3				13
301	—	9						9
302	—	12						12
303	—	14			2			12
304	5							5
305	10			1				11
306	148	20	2		3			167
317	57	3			4			56
318	53	9			1	1		60
319	—	7						7
320	28	11		1				40
321	37	3	2	3	3	1		41
322	—	8						8
323	28	4				2		30
324	46	12		2		1		59
325	—	15						15
326	68	10						78
327	—	6						6
328	—	6						6
330	64	6		2	2	1		69
332	45	2		2	1	2		46
336	58	12	1		1		1	69
338	133	9			1	2	1	138
339	34	1	3		2	3		33
341	33	2		1			1	35
342	66	6		2	1	1		72
344	19			1				20
847	28	16					2	42
350	35	6						41
351	23	1	1		1			24
354	26	1			1	1		25
355	32	4				2		34
357	29							29
363	76	10	8		7	1		86
364	86	8						94
365	60	6		1	2		1	64
367	90	9	4	2	5	1		99
369	76	13	1		1	1		88
370	92	21				1		112
371	42	4						46
379	34				1			33
380	14							14
381	9	2						11
384	48	2	1	1		2	1	49
385	121	64	9	1	13			182
388	79	11		4	4	1		89
391	9	1						10
393	16							16
396	44					1		43
400	20	1			1			20
401	15	3						18
402	2							2

Після сего виказу, в другій половині 1924 року до У. Н. Союза приступило нових членів повнолітних 1.663, вернулись наново 279, переносилися з одного відділу до другого 169 членів. В тім саме часі, суспендовано за неплачення місячних вкладок 573 членів, а 58 повнолітних членів померло.

Вп. Інспектори У. Н. Союза виказ сей повинни використати для порівнання з ним своїх власних справоздань за друге півроче 1924 р., які треба сейчас до головної канцелярії надіслати.

І. Каштанюк, гол. рек. секретар.

Василь Стефаник.

ВОНА — ЗЕМЛЯ

—о—

То як Семен з заходом сонця вернув до дому, то застав на своїм подвірю пять кованих возів, набитих всілякім добром, ще й колиска на верху була. Коні коло возів добрі. А на присні сиділи старі й молоді, самі незнакомі. То Семен, старий і босий, з черевиками через плечі, сказав:

— Славайсу Христу, люде добрі! Відки ви і як вас маю звати?

— Ми буковинські, война вігнала нас з дому; я є Данило, а це коло мене моя жінка Марія, стара вже; а це мої дві невістки з дітьми та донька також з дітьми; та хочемо у вас переночувати, як приймете.

— Ночуйте, та будьте гостями. Сяду я коло вас та побалакаю з вами, а жінка най варить вечерю. Вона в мене друга, молода і годна, як схоче.

— А це в мене перша, уже пятьдесять років, як за мною, та тепер здуріла, та поховаю я еї десь на роздорожу, бо розум свій загубила під колесами. Доки ще з фіри виділа наше село, то плакала та з воза тікала, та невістки здоганяли, а як не вздріла вже свого села, то заніміла. Та сидить оттут німа межи внуками.

— Бадю Даниле, не дивуйте! Вона [illegible] свої на віконах, та на золотих образах в своїй хаті, то вони [illegible] не бють си по порожній хаті, [illegible] щебечуть по вуглах, а баба без них німа буде... А підіт ви до великої хати та перед святим Николаєм провидіт еї молитву, може народит си в ні слово.

То оба старі затягнули бабу перед образи і голосно говорили молитву. Та баба мовчала.

— Загубила вона свої слова коло своїх святих тай там їх відшукає.

Знов на приспі.

— Не моє діло питати, але чого ви кованими возами та вороними кіньми та з дітьми молодими землю свою покинули?

— Бадю Семене, на вороні коні та на вози ковані я склав свої діти, аби їх на наругу не подати. Як попа з попадею скували та повезли в гори, як професора взяли в ночі, Бог вість куда, а віта повісили серед села і поклали жовніра, аби хто не поховав, то я відрік си землі тай кров свою наклав на ковані вози, аби ніхто еї не споганив. Царь православний а ми православні, тай зрада. Це раз, а другий раз Москаль іде і сонце заляга. І Хина і Сибір та дикий нарід з цілого світа; старих ріжуть, молоді жінки гвалтують та цицки відрубують, а малі діти ведут у колію та розкидають по пустих землях у далекім царстві... Та вікна в селі посліпли, а дзвони заніміли. Кара Божа спустила си на нас за гріхи цілого світа. І від тяжкої руки Господа милосердного я пробував кров свою, діти мої, забрати в мир [illegible].

— Кличуть вичеряти, Даниле, а Бога не гнівіт своїм нерозумним жалем.

* * *

Їжте та досягайте ви, птахи, що летите, не знати куди. А ми Даниле, оба покушіймо цеї гиркої та може старі наші плечі від землі відвернут си в гору.

Вечера не мила була нікому, лиш оба діди попивали горівку та також страви не брали в рот.

— Ідіть ви, діти, спати із своїми дітьми, най вам Бог ясні сни намалює, а ми старі ще побудемо.

— Даниле, кобисте не гнівали си, то я би щос сказав вам.

— Я розум і гнів лишив на своїм подвірю; можете мене і вібити, бо я, видите, старий птах та без гнізда.

— Старий птах най гнізда старого не покидає, бо нове збудувати вже не годен. Бо ліпше, аби его голова у старім гнізді застигла, як у яру при чужій дорозі.

— Правда Семене, правда, за це слово я вам дякую...

— Та куда ви си вібрали? За панами і за Жидами? Цісарь має для них касу утворену, а вам каса заперта. Як увідете у чужий язик, у великі студені мури, то доля розфурее вас по камінню і лиш снити си вам буде наша красна земля, а руки закостенілі будут з непамяти сіяти на сміх панам, що спацірують, яру пшеницю по камінню. Бог не приймє вас до себе а [illegible] свої ворота, як вас убіют на [illegible]ші землі. Вертайте си на свою мнєконьку землю, а там буде вас Бог благословити і на шибеници...

— Грішний я, Семенку, грішний перед Богом і перед вами. А то в мене ниви як вівці добре годовані, чорні та кучеряві. Я зараз завертаю вози до схід сонця, аби Бога не гнівити.....

Наше діло з землею; пустиш еї, то пропадаєш, тримаєш еї, то вона всю силу з тебе вігортає, вічерпує долонями твою душу; ти припадаєш до неї, горбиш си, вона з тебе жили вісотує, а за то у тебе отари та стада та стоги. І вона за твою силу дає тобі повну хату дітий і внуків, що регочут си як срібні дзвінки і червоніють як калина... Не йди, Даниле, з панами та з Жидами, не шукай царя, бо тобі царя не треба; все якис прийде до мужика, аби податок брати...

— За ваше слово, Семене, най Вам Бог дасть усе найліпше; я вертаю до дому, най си діє божа воля.

Тай баба Марія заговорила:

— Ідім, Даниле, до дому, ідім.

— Ат сука баба, як вішло на еї, то зараз заговорила!

— А тепер пиймо на будьте здорові; дай Боже, абим лиху годину перебули, а як пімремо аби наші кости згнивали в нашій землі.

І пили оба діди, тай стара баба з ними, та співали. Баба сиділа в середині та кріпко обіймала обох руками та проводила пісні:

Лишень моя мила,
Як голубка сива,
Вона спати не лягає!
Дитину колише,
Дрібне листе пише,
З буйним вітром розмовляє..

Та так вони співали до зорів, а на зорях ковані вози заклекотіли і Данило вертав до дому.

А як сонце сходило, то оба діди прощалиси, цілували себе в чорні руки, а червоне сонце кинуло їх тіни через межі далеко по землі.

ЖАРТИ

Тяжка справа.

Чи маєш татда і маму, питається суддя обжалованого.

Не знаю, каже обжалований.

— Як же ти не знаєш? Ще я такого не бачив, щоб хто не знав, чи має тата і маму.

— Та бо то прошу „пана сендзі" було так: З початку помер мій тато, а мама віддалася за другого, потім померла мама, а мій новий тато знов оженився і так не можу вгадати, чи є в мене ще тато і мама, чи нема їх.

— Так виглядала я то у вісімнайцять літ — каже жінка до приятеля й показує йому фотографію, на якій вона відфотографована, як дитина на руках матері.

— Чудово. А хто у вас на руках? — питається розсіяний розсіяний приятель.

—о—

— Наш вуйко, чим раз більше розсіяний. Вчера сидів до півночі і надармо старався пригадати собі, що має зробити.

— А чи пригадав він це собі нарешті?

— Так — Пригадав собі нарешті, що постановив був вчасно покластися спати.

Малого Івася, який ще ніколи не покидав міста, запросили свояки на село. Він ніяк не хоче датися намовити поїхати.

— Чому ж ти, Івасю, боїшся їхати на село, — питаються його.

плЗачем відповідає хлопчина:

— Мені, казали, що там на селі є машини до молочення, а мене вже тут досить молотять руками.

Один чоловік відвідав свого товариша. На столі в нього побачив під шклянним кльошем великий кусень цегли і засохлу рожу. Цікавий спитався, що то за святощі.

— Посмотри мені на голову, там є загоєна рана. То від цеї цегли.

— А щож це за рожа?

— Ця рожа з гробу того чоловіка, що кинув мені цеглою в голову.

—о—

— Чоловіче, що це ти такий не свій? — питається один бандит свого товариша.

— Ось прочитай собі в ґазетах. Давнійше то на мою голову визначували тисячу дол., а тепер лише пятьсот. Видно моя добра слава мусіла підпасти, коли вже менши визначують за мене.

Противно.

— Чи пані ідуть до Америки для приємности? — спитав капітан корабля молоду жінку.

— Противно — відповіла — їду до мого чоловіка.

Тверда легуміна.

— Наша кухарка приладжує все з кухарської книжки.

— То певно сьогодня легуміну зробила з окладинок книжки.

—о—

НАГОДА ДЛЯ МОЛОДИХ МУЗИКАНТІВ.

Джерзи Сіти, Ню Джерзі. — Алберт Карп, скрипак, добре відомий з кільканайцяти-літних виступів на американській сцені, відограє в днях 2.—4. лютого сього року в місцевім театрі Кіта свої працальні виступи, зложені з американських народних пісень та клясичної музики. Після того він отвирає приватну школу музики на скрипці в домі при 117 Сассекс стріті. Зі сеї нагоди можуть скористати ті діти Українців, що мають нахил од науки музики.

У ворожки.

Ворожка: За пять долярів відгадаю вам цілу будуччину.

Клієнт: Колиб ви направду вміли відгадувати, то ви зналиби, що я не маю пять долярів при собі.

—о—

З Габсбурських анеґдот.

У Відни вийшла збірка сто габсбурських анеґдот п. з. „Дер Франзе". Між иншими є там анеґдота про доброго цісаря Франца". Було то саме за його панування. На даху гофбурґа працювала бляхарі. Нараз роздався крик, бо відірвався шнур і один із бляхарських помічників упав на землю.

— Знаєте, чому йому це сталося? — спитав один бляхар другого і зараз додав:

— З браку привязання до цісарського дому.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

—о—